

DÖRT BEŞ VE ALTI BASAMAKLI SAYILAR

- Doğal sayılar, sıfırdan başlayıp sonsuza kadar devam eden sayılardır.
- 0,1,2,3,4,5,6..... şeklinde birer artarak sonsuza kadar devam eder.
- Doğal sayılar rakamlardan oluşur. Rakamların sayıda bulunduğu yere basamak adı verilir. Bir doğal sayı kaç rakamdan oluşuyorsa o kadar basamağı var demektir.
- Örneğin dört basamaklı sayılar dört rakamla yazılır.

Örnek : Aşağıdaki örnekteki sayı dört basamaklı bir sayıdır.

2596
↓ ↓ ↓ ↓
1 2 3 4

= İki bin beş yüz doksan altı.

A) DÖRT BASAMAKLI SAYILAR

- Dört basamaklı en küçük doğal sayı 1000, en büyük doğal sayı 9999'dur.
- Sayıların okunuşu yazılırken her sayı arasına boşluk bırakılır.
- Dört basamaklı bir sayı okunurken birler onlar ve yüzler basamakları ayrı bir grup oluşturur. Yüzler ve binler basamağı arasına çizgi çekilir. Sol tarafta kalan sayı okunduktan sonra bin okunur ve daha sonra çizginin sağında yer alan sayı okunur.

ÖRNEK : 3 687 sayısını okuyalım. Yüzler basamağı ile binler basamağı arasına çizgi çektiğimizde sayının yeni görünümü aşağıdaki gibi olur.

3|687

Çizginin solunda 3 sayısı yer almaktadır. Çizgiyi "bin" olarak kabul edebiliriz. Çizginin sağda ise "altı yüz seksen yedi" sayısı bulunmaktadır.

Sayının tümünü okuduğumuzda $3687 = \text{Üç bin altı yüz seksen yedi}$ şeklinde okunur.

B) BEŞ BASAMAKLI SAYILAR

- Beş basamaklı en küçük sayı 10 000, en büyük sayı ise 99 999'dur.
- Sayıların okunuşu yazılırken her sayı arasına boşluk bırakılır.
- Beş basamaklı bir sayı okunurken birler onlar ve yüzler basamakları ayrı bir grup oluşturur. Yüzler ve binler basamağı arasına çizgi çekilir. Sol tarafta kalan sayı okunduktan sonra bin okunur ve daha sonra çizginin sağında yer alan sayı okunur.
- **ÖRNEK** : 47 218 sayısını okuyalım. Yüzler basamağı ile binler basamağı arasına çizgi çektiğimizde sayının yeni görünümü aşağıdaki gibi olur.

47|218

- Çizginin solunda 47 sayısı yer almaktadır. Çizgiyi "bin" olarak kabul edebiliriz. Çizginin sağında ise "iki yüz on sekiz" sayısı bulunmaktadır.
- Sayının tümünü okuduğumuzda $47218 = \text{Kırk yedi bin iki yüz on sekiz}$ şeklinde okunur.

B) ALTI BASAMAKLI SAYILAR

- Altı basamaklı en küçük sayı 100 000, en büyük sayı ise 999 999'dur.
- Sayıların okunuşu yazılırken her sayı arasına boşluk bırakılır.
- Altı basamaklı bir sayı okunurken birler onlar ve yüzler basamakları ayrı bir grup oluşturur. Yüzler ve binler basamağı arasına çizgi çekilir. Sol tarafta kalan sayı okunduktan sonra bin okunur ve daha sonra çizginin sağında yer alan sayı okunur.
- **ÖRNEK** : 367 514 sayısını okuyalım. Yüzler basamağı ile binler basamağı arasına çizgi çektiğimizde sayının yeni görünümü aşağıdaki gibi olur.

367 | 514

- Çizginin solunda 367 sayısı yer almaktadır. Çizgiyi "bin" olarak kabul edebiliriz. Çizginin sağda ise "beş yüz on dört" sayısı bulunmaktadır.
- Sayının tümünü okuduğumuzda $367514 = \text{Üç yüz altmış yedi bin beş yüz on dört}$ şeklinde okunur.

OKUNUŞU VERİLEN SAYILARI YAZMA

- Okunuşları verilen bir doğal sayıyı rakamla yazmak için (soldan sağa) önce "bin" yazısına kadar olan kısım rakamla yazılır. Daha sonra "bin" yazan kısmın sağ tarafındaki kısım okunarak rakamla ifade edilir.

ÖRNEK: Beş **bin** dört yüz kırk sekiz = 5448

5 448

Kırk dört **bin** yedi yüz elli altı = 44 756

44 756

Altı yüz yetmiş beş **bin** üç yüz doksan bir = 675 391

675 391

NOT : Eğer bin yazısından önce herhangi bir ifade yoksa ilk olarak 1 rakamı yazılır ve "bin" ifadesinden sonraki kısma geçilir.

ÖRNEK: **Bin** dört yüz on dokuz = 1419

1 419

NOT: Eğer bin ifadesinden sonra iki veya bir basamaklı bir sayı okunuşu verilmişse sayı sağa dayalı yazılır. Kalan boşluklar "0" rakamı ile doldurulur.

ÖRNEK : Yetmiş iki **bin** yirmi üç = 72 023

72 0 2 3

Altmış dört **bin** dört = 64 004

64 0 0 4

YÜZER VE BİNER RİTMİK SAYMA

a) Yüzer Ritmik Sayma

- 100'den başlayarak 1000'e kadar yüzer ileriye doğru sayarken aşağıdaki sayılar söylenir:

100 200 300 400 500 600 700 800 900 1
000

- İleriye doğru yüzer ritmik sayarken yüzler basamağındaki rakam artar. Yüzlük sayısı 9 olduğunda bir sonraki binliğe geçilir.

Örnek:

- Kasada 8200 TL vardı. Kasaya sekiz adet daha 100 TL konuldu. Son durumda kasada bulunan parayı yüzer ritmik sayma yaparak bulalım.

8300 8400 8500 8600 8700 8800 8900
9000

Son durumda kasada 8900 TL olur.

b) Biner Ritmik Sayma

1000'den başlayarak 10 000'e kadar biner ileriye doğru sayarken aşağıdaki sayılar söylenir:

1000	2000	3000	4000	5000
6000	7000	8000	9000	10 000

İleriye doğru biner ritmik sayarken binler basamağındaki rakamlar artar. Diğer basamaklardaki rakamlar değişmez.

Örnek: Bakkal Hasan Amca, rafta 3000 g lık küp şeker kaldığını fark etti. Gidip depodan 6 adet 1000 g lık küp şeker daha getirdi. Son durumda raftaki küp şeker miktarını biner ritmik sayma yaparak bulalım.

4000 5000 6000 7000 8000
9000

Son durumda rafta 9000 g şeker olmuş oldu.

DOĞAL SAYILARDA BÖLÜK VE BASAMAK ADLARI ve BASAMAK DEĞERLERİ

Bölük Nedir?

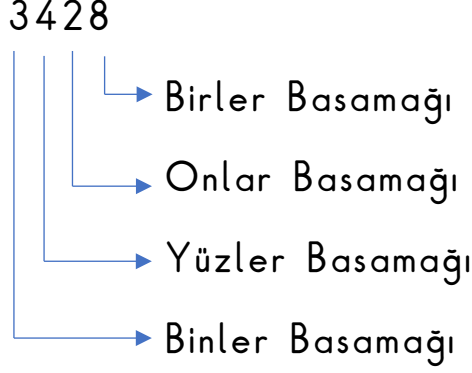
- Beş ve beşten fazla basamaklı doğal sayıları kolay okuyup yazabilmek için rakamlar sağdan sola doğru üçerli gruplara ayrılır. Bu grupların her biri "bölük"tür.
- Birler bölüğü; birler, onlar ve yüzler basamaklarından oluşur. Binler bölüğü ise binler, on binler ve yüz binler basamaklarından oluşur.

Not: Beş ve daha fazla basamaklı sayılar rakamlarla yazılırken bölükler arasında boşluk bırakılır.

Örnek: 48 675, 364 711

3428

Yukarıdaki sayı 4 basamaktan oluşmuştur. Sayının basamak adları aşağıdaki gibidir:

- Sayılar yazılırken kolay okunabilmesi için sağdan sola doğru üçerli gruplandırılarak yazılır. Bu gruplara bölük adı verilir.
- Bölükleri göstermek için boşluk bırakılır. İki bölük arasındaki boşluk bir rakam sığacak kadar olmalıdır.

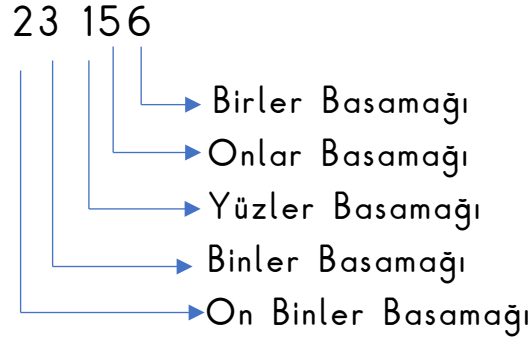
3 428
Bölük Bölük

- Bir bölükte en fazla üç rakam bulunur. Sayıları bölüklerine ayırarak yazmak sayıların daha kolay okunmasını sağlar.

3 428
Binler Birler
Bölüğü Bölüğü

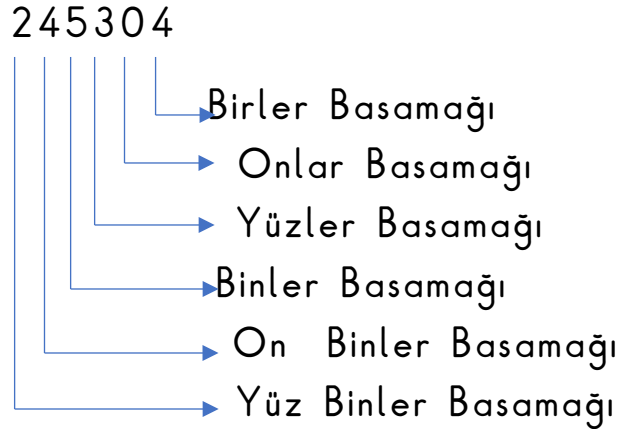
- Bölüklerine ayrılmış dört basamaklı bir sayı okunurken önce binler bölümündeki sayı söylenip "bin" ifadesi eklenir. Ardından birler bölümündeki sayı söylenerek sayının okunuşu tamamlanır.

- Dört basamaklı sayılar genellikle bölüklerine ayrılmadan yazılır.

$$\begin{array}{r|l} 23 & 156 \\ \hline \text{Binler} & \text{Birler} \\ \text{Bölüğü} & \text{Bölüğü} \end{array}$$

- Bölüklerine ayrılmış beş basamaklı bir sayı okunurken önce binler bölüğündeki sayı söylenip "bin" ifadesi eklenir. Ardından birler bölüğündeki sayı söylenerek sayının okunuşu tamamlanır.

$$\begin{array}{r|l} 245 & 304 \\ \hline \text{Binler} & \text{Birler} \\ \text{Bölüğü} & \text{Bölüğü} \end{array}$$

- Bölüklerine ayrılmış altı basamaklı bir sayı okunurken önce binler bölüğündeki sayı söylenip "bin" ifadesi eklenir. Ardından birler bölüğündeki sayı söylenerek sayının okunuşu tamamlanır.

BASAMAK DEĞERİ

Doğal sayıların içinde rakamların yazıldığı yerlere **basamak** adı verilir.

Basamak değeri, doğal sayıları oluşturan rakamların bulunduğu basamağa göre aldığı değerdir.

Bir rakamın basamak değeri; rakamın kendisiyle, bulunduğu basamağı ifade eden sayının çarpımıyla bulunur.

ÖRNEK: 5427

$7 \times 1 = 7$
 $2 \times 10 = 20$
 $4 \times 100 = 400$
 $5 \times 1000 = 5000$

ÖRNEK : 32683 sayısındaki rakamların basamak değerlerini bulalım.

Bölük Adı	Binler Bölüğü			Birler Bölüğü		
Basamak Adı	Yüz Binler Bas.	On Binler Bas.	Binler Bas.	Yüzler Bas.	Onlar Bas.	Birler Bas.
Sayı	3	2	4	6	8	3
Rakamın Basamak Değeri	300 000 ($3 \times 100000 = 300000$)	20 000 ($2 \times 10000 = 20000$)	4000 ($4 \times 1000 = 4000$)	600 ($6 \times 100 = 600$)	80 ($8 \times 10 = 80$)	3 ($3 \times 1 = 3$)